

UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI” CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE ISTORIE ȘI FILOSOFIE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE FILOSOFIE

IDENTITATEA MELANCOLICĂ LA SØREN
KIERKEGAARD

- Rezumat -

Conducător de doctorat:
Prof.univ. dr. Virgil Ciomoș

Student doctorand:
Flaviu-Victor Câmpean

2015

Această lucrare a beneficiat de suport financiar prin proiectul „Rute de excelență academică în cercetarea doctorală și post-doctorală – READ”, Contract nr. POSDRU/159/1.5/S/137926, proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

Mulțumiri conducătorului de doctorat, Prof. Dr. Virgil Ciomoș, Academiei Române, București, Centrului de Cercetări Søren Kierkegaard din Copenhaga, precum și tuturor celor care au contribuit în orice manieră la realizarea acestei teze

Cuprins

Introducere

1. *Continuumul* identității melancolice
 - 1.1. Încercare de fenomenologie a melancoliei kierkegaardiene
 - 1.1.1. Melancolia atmosferică și nefericirea ușuratică
 - 1.1.2. Dimensiunea cronică a melancoliei și genealogia faustică
 - 1.2. Negativismul melancolic – pandant al excepționalității
 - 1.2.1. Negativitatea existențială și solitudinea
 - 1.2.2. Negativismul *acediei* dinspre psihanaliză înspre Kierkegaard
 - 1.2.3. O negativitate a negativismului – tăcerea ca *Bejahung* melancolic
 - 1.2.4. Dimensiunea melancolică a ironiei
2. Durerea la propriu și autopatia suferinței
 - 2.1. Vinovăția fundamentală și registrele sale
 - 2.1.1. „Vinovat Preavinovat” în destin
 - 2.1.2. Antidinamica presentimentului și secretul
 - 2.1.3. Autoperpetuarea și ereditatea vinovăției
 - 2.2. Versiunea kierkegaardiană a doliului
 - 2.2.1. Antigona modernă *entre-deux-morts*
 - 2.2.2. Doliul „la propriu” și modernitatea
 - 2.2.3. De la juisare la lipsa corpului ca absență radicală
3. Identitatea de dincolo de melancolie
 - 3.1. Scriitura ca supleanță identitară
 - 3.1.1. Angoasa ca loc al corpului scriiturii
 - 3.1.2. Scriitura de la supleanță la ek-sistență în act
 - 3.2. Identitatea Identității
 - 3.2.1. Scriitura în desubiectivare și sublimare
 - 3.2.2. Repetarea și etica secundă

Concluzii

Bibliografie

CUVINTE-CHEIE: melancolie, identitate, identificare, psihanaliză, modernitate, greutate a spiritului, ușurătate a spiritului, angoasă, atmosferă, solitudine, excepție, negativitate, boală, cronic, *jouissance*, *Nom-du-père*, obiect *a*, psihoză, inconștient, lipsă, pierdere, vină, păcat, ironie, tristețe, durere, autopatie, suferință, presentiment, secret, doliu, scriere, supleanță, moarte, existență, ek-sistență, acedia, *Bejahung*, corp, absență, vid, act, sublimare, repetare, etică, nemurire, imaginar, simbolic, real, religios

REZUMAT

Trăiesc acum în dana privată a melancoliei
(Kierkegaard, *Jurnal*)

Jean Starobinski afirmă, în finalul unui eseu asupra sindromului Cotard, legând inadecvarea iluziei nemuririi din secolul al XIX – lea de impasul epistemologic al identității vide (pe care un nou tip de scientism e chemat să o asume) că nemurirea melancolicului, începând de atunci, trebuie numită deopotrivă nemuritoare și muritoare. Soluția melancolică nu implică însă o articulare fenomenologică a finitudinii, ci o divizare a subiectului (*i.e.* a individului) între realitatea suferinței (durerii) sale și autenticitatea idealului. Individul dublu melancolic al secolului al XIX – lea ex-sistă paradoxal ca împietrit între interioritatea dureroasă a autopoșibilității sale și exterioritatea „intimă” a unui infinit trăit ca imposibil, anticipând inconștientul psihanalitic transindividual. Renașterea, Barocul sau Iluminismul puteau să îl concilieze pe melancolic datorită unei eficacități performative a melancoliei, fie artistică sau politico-religioasă, în virtutea unei escatologii ce păstrează această iluzie a nemuririi separată de devenirea interioară a individului.

„Modernismul” (proiectul ontologic al modernității în dinamica epuizării sale) e stigmatizat însă de zestrea „clandestină” a declinului unei istorialități vii în timp ce tinde să și-o subsumeze. Ambiguitatea inițială a melancoliei, durere de structurantă, respectiv durerea paidetică și revelatoare, se dedublează înspre o „durere la propriu” care interiorizează (*i.e.* încorporează) abisul traumei originare în direcția unui mit personal. Această ipostază indică un ideal antic inversat, fie el al geniului melancolic sau al freneziei platonice, în accepțiunea kierkegaardiană a reflectării tragicului antic în cel modern. De aici și patogenia melancolică a

„morții nemuritoare” (un *entre-deux-morts* nesimbolizat în sens lacanian), nu întâmplător decalată față de nașterea științei psihiatrice. Desigur că sinuoasa paradigmă a melancoliei își conține genetic dimensiunea mortificatoare indiferent de *Zeitgeist*, spre exemplu: motivele artistice culminând cu Dürer și Cranach, „constelația *acediei*” (cum o numește Giorgio Agamben), dar și imaginarul medical de la medieval la modern. Cu toate acestea, de-abia spre sfârșitul modernității și odată cu dezagregarea escatologiei creștine, în special a idealismului speculativ, melancolia devine insignă a eposului occidental în maniera unul *Weltanschauung* autonom al crizei și al pierderii. Însă nu e vorba pur și simplu de o introiecție statică a idealului melancolic, ci, urmîndu-l pe Freud, de o „pură cultură a pulsionii de moarte”, care se depliază în direcția unei identități permanent reiterate (și retrăite) a nimicului – a unei „nemuriri moarte” corespondentă cu moartea vie și nemuritoare a sindromului Cotard.

Or, în această perspectivă, afirmarea și acutizarea unei melancolii seculare — diferită atât de paradigma dominantă a geniului melancolic, cât și de cele minore ca cea emergentă a doctrinei psihiatrice a melancoliei – e tributară tematizării subiectivității poetice ridicată la demnitate filosofică pentru prima dată de către Kierkegaard. Într-o perspectivă istoricistă, melancolia romantică, originată în kantianism sau în *Wertherismul* lui Goethe, descrie panteismul secular al *Weltschmerz*-ului conform căruia *le mal(aise) du siècle* își găsește emfaza creativă în propria mortificare. Dincolo însă de un simplu subiectivism ce refuză deopotrivă tradiția și progresul, romantismul emite ideea unui narcisism solitar în solidaritate cu lumea vidată. Dacă ontologia medievală funcționa în cazul melancolicului ca o fantasmologie impregnată de iluzia creștină a nemuririi, „anti-ontologia” modernistă rupe ineluctabil paradigma gnostico-hegeliană, după cum remarcă Taubes, în două sfârșituri asimetrice – două idealisme „muritoare”, urmând argumentul de mai sus –, reprezentate de către Marx și Kierkegaard. Evident că teologia kierkegaardiană a interiorității, care, o spune tot Taubes, conturează sursele ontologiei ateiste ale secolului al XX – lea în special prin tematizarea angoasei, se înscrie în *ennui*-ul existențial deziluzionat al epocii. Însă ramificațiile sale merg mult mai departe. Astfel, spre exemplu, melancolia la Kierkegaard nu implică o „vampirizare” introiectivă a lumii, ci o autoexcludere a unicului – *Den Enkelte* – care se distinge de individul romantic modern(ist) prin întrepiditatea alegerii de sine și angajarea sa asumată ca excepție față de răul mulțimii. În altă ordine de idei, Kierkegaard poate fi văzut și în calitate de romantic ultim deoarece radicalizează „preaplinul” morbid al spiritului prin „disperarea tăcută” invocată atât cu prilejul schimbului de

melancolie cu tatăl, cât și în contextul autoruinării esteticului. Putem spune așadar că melancolia kierkegaardiană e totodată anti și hiper-romantică conform nemuririi muritoare pe care am schițat-o până în acest punct – respinge identificarea narcisic-morbidă cu erosul pur și vitalismul estetic pe care romantismul îl vehiculează, dar indică în același timp o melancolie atonică („cea mai fidelă amantă” din), trăită ca fascinație a autoaneantizării în variile ipostaze ale demonicului. Kierkegaard refuză de asemenea orice „vitalism etic” al epocii, detașându-se chiar de melancolia burgheză a interiorității baroce în pofida a ceea ce Adorno îi impută. Cel mai elocvent exemplu în această privință este eșecul perpetuu al repetiției (autentice) pentru Constantin Constantius, ca limită a eticului în a oferi soluții terapeutice, dezavuând implicit *Sittlichkeit*-ul hegelian.

În acest context, cercetarea noastră își propune să elaboreze unicitatea melancoliei kierkegaardiene, ca durere (interioară) „la propriu”, cea pe care metafizica modernă o incluse într-o antropologie marginală a pasiunilor sau o identificase cu conștiința nefericită hegeliană. Originalitatea lui Kierkegaard și a demersului său tantropic, „non-filosofic” se autosusține, prin urmare nu vom părăsi perspectiva kierkegaardiană asupra melancoliei și a identității. Concomitent, definim această identitate melancolică a lui Kierkegaard drept un nexus între melancolia trăită (care nu trebuie confundată cu propria maladie biografică, ci luată în sensul specific conceptual-existențial) și cea a scriiturii. Abordarea noastră nu este nici propriu-zis fenomenologică, nici istorială în sens heideggerian. Căutăm în schimb să edificăm o afinitate particulară între psihanaliză (în special cea lacaniană, dar și cea freudiană în anumite aspecte) și Kierkegaard în privința melancoliei. Putem chiar spune că Kierkegaard, suprapunându-se emfazelor sus menționate ale secolului al XI – lea dar depășindu-și totodată epoca, nu doar anticipează psihanaliza, dar se situează deja într-un eveniment psihanalitic *avant la lettre*. Ipoteza noastră principală se conturează în jurul acestei imbricații strânse dintre melancolia lui Kierkegaard și psihoza melancolică psihanalitică, încercând totodată să aprehendeze autentică durere la propriu și rolul său într-o versiune non-filosofică a identității. În acest context, urmăm o schemă tripartită: o fenomenologie a melancoliei din exterior, care urmărește contururile identității melancolice, o analiză mai amplă din interiorul metamorfozelor melancoliei, cuprinzând cele două nivele, durere la propriu și autopatie a suferinței și, în fine, posibilitatea de a surmonta melancolia prin mișcarea către o etică secundă, care dezvoltă o identitate non-melancolică, nu tocmai identică cu cea religioasă pe care cavalerii credinței o portretizează.

Prima parte a tezei noastre, intitulată *Cotiniumul identității melancolice* aduce o nouă perspectivă asupra „conceptului” kierkegardian de melancolie, alăturând melancolia trăită și melancolia scriiturii, în limitele unei vini originare deja întrevăzute. Tratăm întâi o fenomenologie a melancoliei legată de imposibilitatea sa fenomenologică și de cele două aspecte ale isteriei Spiritului, inspirate de viziunea lui Jacques Caron: o melancolie atmosferică care umple esteticul și o melancolie cronică care perdurează pe parcursul stadiilor existențiale, chiar și în dezvoltarea finală (teantropică) a omului etern. În al doilea capitol al acestei prime părți abordăm și analizăm negativismul melancolicului la Kierkegaard într-o manieră mai îndeaproape psihanalitică. Astfel, trecem de la condiția existențială a solitudinii ca negativitate melancolică la și de la reevaluarea păcatului cardinal al *acediei* de către Kierkegaard la negativitățile mai radicale, ale tăcerii și ironiei.

A doua parte, nucleul cercetării, elaborează cele două dimensiuni principale ale „categoriei” kierkegardiene a melancoliei (susținem că melancolia nu poate fi o categorie existențială propriu-zisă, precum angoasa sau disperarea) – *durerea la propriu* și *autopatia* suferinței – dinăuntru economiei melancoliei. Primul capitol al acestei părți se concentrează asupra vastei problematice a vinovăției, cu toate registrele și nuanțele sale din opera lui Kierkegaard, începând cu zbuciumul ereditar al păcatului patern până la presentiment și la semnificația inefabilă a destinului în cadrul vinii melancolice, deopotrivă pentru Kierkegaard și pentru psihanaliză. Al doilea capitol propune un doliu kierkegardian, luând în considerare funcția Antigonei moderne și a „corespondentului” său lacanian cu privire la poziție de *între-două-morți* (*entre-deux-morts*) și structurând mai apoi lipsa corpului ca absență radicală, menită să fie perpetuu jelită de către melancolic.

A treia și ultima parte conturează tranziția înspre o identitate non-melancolică, care se raportează întotdeauna la Identitatea religioasă a lui Hristos și, de asemenea, la figurile arhetipale ale cavalerilor credinței, Avraam și Iov. În timp ce aceste individualități religioase nu sunt la îndemâna unicului existențial în lume, și nici măcar a „poetului religiosului”, există o identitate dincolo de melancolie, care poate persista în actul existențial. În această perspectivă, abordăm supleanța unei identități simbolice și totodată reale – pe care subiectul melancolic nu o poate cuprinde – prin scriitură. Descriem funcția de ansamblu a scriiturii în dinamica kierkegardiană a sinelui și în sublimarea ce face loc unei identități a Identității în interiorul dialecticii existențiale. Al doilea capitol duce conceptul lui Kierkegaard de *etică secundă* la mișcarea repetării,

apropiindu-l de *kenoza* creștină și de *jouissance autre* a lui Lacan. Concluzia cercetării noastre nu recuperează întreg traiectul acesteia, ci pavează mai degrabă o deschidere înspre reconsiderarea lui Kierkegaard la sfârșitul și în declinul modernității cu ajutorul psihanalizei lacaniene. Susținem că mizele identității filosofice contemporane nu pot ignora nici patologia melancoliei, pe care psihanaliza lacaniană s-a străduit să o circumscrie ca pe o „maladie a adevărului”, nici etica secundă a lui Kierkegaard și a lui Lacan, care refondează poziția existențială a individului.

BIBLIOGRAFIE

Extra-Kierkegaard

1. AGAMBEN, Giorgio, *Stanzas: Word and Phantasm in Western Culture*, translated by Ronald L. Martinez, University of Minnesota Press, Minneapolis and London, 1993.
2. ARIÈS, Philippe, *Omul în fața morții*, ed. Meridiane, București, 1996, trad. Andrei Niculescu.
3. ARISTOTEL, *Poetica*, Editura Științifică, București, 1957, trad. de acad. C. Balmuș.
4. ARISTOTEL, *Retorica*, Editura Iri, București, 2004, Ediție bilingvă, Traducere, studiu introductiv și index de Maria-Cristina Andrieș, Note și comentarii de Ștefan-Sebastian Maftai.
5. BABB, Lawrence E., *The Elizabethan Malady. A study of Melancholia in English Literature from 1580 to 1642*, Michigan State College Press, 1951.
6. BAUDELAIRE, Charles, *Œuvres completes, Tome I & II*, Cerf, Paris, 1975-1976.
7. BECKER, Ernst, *The Denial of Death*, The Free Press, A Division of Macmillan Publishing Co., Inc., New York, 1973.
8. BELL, Matthew, *The German Tradition of Psychology in Literature and Thought, 1700-1840*, Cambridge University Press, Cambridge, New York, 2005.
9. BENJAMIN, Walter, *Originea dramei baroce germane*, ed. Tact, Cluj Napoca, 2010, trad. Maria-Magdalena Anghelescu, Lorin Ghiman, George State, prefață de Ion Pop-Curșeu.

10. BERTHIN, Christine, *Gothic Hauntings. Melancholy Crypts and Textual Ghosts*, Palgrave Macmillan, Basingtoke and New York, 2010.
11. BLANCHOT, Maurice, *Faux pas*, Gallimard, Paris, 1943.
12. BONARDEL, Françoise, *Triptyque pour Albrecht Dürer. La conversation sacrée*, Les éditions de la Transparence, Chatou, 2012.
13. BOYM, Svetlana, *The Future of Nostalgia*, Basic Books, New York, 2001.
14. BRIGHT, Timothie, *A treatise of melancholie Containing the causes thereof, & reasons of the strange effects it worketh in our minds and bodies: with the psysicke cure. By T. Bright*, Imprinted at London by IohnVVinder, 1596.
15. BURTON, Robert, *The Anatomy of Melancholy. What it is, with all the kinds causes, symptoms, prognostickes & severall cures of it. In three Partitions, with their severall Sections, members and subsections. Philosophically. Medicinally. Historically. Opened& cut up. By Democritus Junior. With a Satyricall Preface Conducing to the following Discourse. The Thirde Edition, corrected and augmented by the Author, Oxford, Printed for Henry Cripps, 1628*, Edited and with an Introduction by Holbrook Jackson. And with a new Introduction by William H. Gass, New York Review Books, New York, 2001.
16. BOWRING, Jacky, *A Field Guide to Melancholy*, Oldcastle Books, 2008, Harpenden.
17. CLUCAS, Stephen (ed.), FORSHAW, Peter J. (ed.), REES, Valery (ed.), *Laus Platonici Philosophi. Marsilio Ficino and His Influence*, Brill, Leiden, Boston, 2011.
18. CORBIN, Alain; COURTINE, Jean-Jacques; VIGARELLO, Georges (coord.), *IstoriaCorpului*, 3 vol, Editura Art, București, 2008-2009.
I. De la Renaștere la Secolul Luminilor (coord. Georges Vigarello).
II. De la Revoluția Franceză la Primul Război Mondial (coord. Alain Corbin).
III. Mutațiile privirii. Secolul XX. (coord. Jean-Jacques Courtine).
19. CUSSAC, Hélène (ed.), *Le discours du corps au XVIIIe siècle: Literature-Philosophie-Histoire-Science*, Les Presses de l'Université Laval, 2009.
20. DAWSON, Lesel, *Lovesickness and Gender in Early Modern English Literature*, Oxford University Press Inc., New York, 2008.
21. DASTUR, Françoise, *Moartea. Eseu despre finitudine*, ed. Humanitas, București, 2006, trad. Sabin Borș.
22. DELEUZE, Gilles, *Différence et répétition*, PUF, Paris, 1968.

23. DERRIDA, Jacques, *Donner la mort*, Galilée, 1999.
24. ENGEL, William E., *Mapping Mortality : The Persistence of Memory and Melancholy in Early Modern England*, University of Massachusetts Press, Amherst, 2005.
25. FICINO, Marsilio, *Three Books on Life*, Medieval & Renaissance Texts & Studies in conjunction with The Renaissance Society of America, Tempe, Arizona, 1998, A Critical Edition and Translation with Introduction and Notes by Carol V. Kaske and John R. Clark.
26. FLATLEY, Jonathan, *Affective Mapping: Melancholia and the politics of modernism*, , Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts and London, England, 2008.
27. FŐLDÉNYI, László F., *Mélancolie. Essai sur l'âme occidentale*, Actes Sud, 2012, Traduit du hongrois par Natalia Zarembo-Huzsvaiet et Charles Zarembo.
28. FONDANE, Benjamin, *Lunea existențială și Duminica istoriei*, ed. Limes, Cluj-Napoca, 2008, trad. Luiza Palanciuc și Mihai Șora.
29. FOUCAULT, Michel, *Histoire de la folie l'âge classique*, Gallimard, 1972.
30. FUNDOIANU, Benjamin, *Conștiința nefericită*, ed. Humanitas, București, 1993, trad. Andreea Vlădescu.
31. GOWLAND, Angus, *The Worlds of Renaissance Melancholy. Robert Burton in Context*, Cambridge University Press, New York, 2006.
32. HEGEL, Georg Wilhelm Friedrich, *Fenomenologia spiritului*, ed. Iri, București, 1995, trad. Virgil Bogdan.
33. HEYD, Michael, "Be Sober and Reasonable". *The Critique of Enthusiasm in the Seventeenth and Early Eighteenth Century*, E.J. Brill, Leiden, New York and Köln, 1995.
34. HERSANT, Yves, *Mélancolies. De L'Antiquité au XXesiècle*, Éditions Robert Laffont, Paris, 2005.
35. HODGKIN, Katharine, *Madness in Seventeenth-Century Autobiography*, Palgrave Macmillan, Basingtoke, Hampshire and New York, 2007.
36. HÖLDERLIN, Friedrich, *Pagini teoretice*, Editura Paralela 45, Pitești, 2003, Ediția a doua, traducere și prefață de Christian Schuster.
37. INGRAM, Allan ; SIM, Stuart ; LAWLOR, Clark ; TERRY, Richard ; BAKER, John ; WETHERALL-DICKSON, Leigh, *Melancholy Experience in Literature of the Long*

- Eighteenth Century. Before Depression 1660-1800*, Palgrave Macmillan, Basingtoke, Hampshire, 2011.
38. KENAAN, Hagi (ed), FERBER, Ilit (ed), *Philosophy's Moods. The Affective Grounds of Thinking*, Springer Dordrecht, Heidelberg, London, New York, 2011.
 39. KLIBANSKY, Raymond; PANOFSKY, Erwin ; SAXL, Fritz, *Saturn and Melancholy. Studies in the History of Natural Philosophy, Religion and Art*, Kraus Reprint, Nendeln/Liechtenstein, 1979.
 40. KUCHAR, Gary, *The Poetry of Religious Sorrow in Early Modern England*, Cambridge University Press, New York, 2008.
 41. JASPERS, Karl, *General Psycho-Pathology*, Manchester University Press, 1963, translated by J. Hoenig and M. W. Hamilton.
 42. LEPENIES, Wolf, *Melancholie und Gesellschaft*, SuhrkampVerlag, Frankfurt am Main, 1998.
 43. LUND, Mary Ann, *Melancholy, Medicine and Religion in Early Modern England. Reading the Anatomy of Melancholy*, Cambridge University Press, New York, 2010.
 44. LYONS GELLERT, Bridget, *Voices of Melancholy. Studies in Literary Treatments of Melancholy in Renaissance England*, The Norton Library, New York, 1975.
 45. MACINTYRE, Alasdair, *After Virtue. A Study in Moral Theory*, University of Notre Dame Press, Notre Dame, Indiana, 2007.
 46. de MAN, Paul, *The Rethoric of Romanticism*, Columbia University Press, New York, 1983.
 47. MINOIS, Georges, *Histoire du mal de vivre. De la mélancolie à la dépression*, Éditions de la Martinière, Paris, 2003.
 48. MISHIMA, Yukio, *Templul de aur*, Humanitas, București, 2006.
 49. MUNIER, Roger, *Mélancolie*, Le Nyctalope, Paris, 1987.
 50. PASTER, Gail Kern, *Humoring the Body. Emotions and the Shakespearian Stage*, The University of Chicago Press, Chicago and London, 2004.
 51. PERKINS, Judith, *The Suffering Self. Pain and Narrative Representation in the Early Christian Era*, Routledge, London and New York, 1995.
 52. PETERSON, Kaara L., *Popular Medicine, Hysterical Disease and Social Controversy in Shakespeare's England*, Ashgate Publishing Company, Burlington, 2010.

53. PIGEAUD, Jackie, *La maladie de l'âme. Étude sur la relation de l'âme et du corps dans la tradition médico-philosophique antique*, Les Belles Lettres, Paris, 2006.
54. PIGEAUD, Jackie, *Melancholia. Le malaise de l'individu*, Éditions Payot et Rivages, Paris, 2011.
55. PORÉE, Jérôme, *Le mal. Homme coupable, homme souffrant*, Armand Colin, Paris, 2000.
56. RADDEN, Jennifer, *Moody Minds Distempered: Essays on Melancholy and Depression*, Oxford University Press, Oxford and New York, 2009.
57. RADDEN, Jennifer, *The Nature of Melancholy. From Aristotle to Kristeva*, Oxford University Press, Oxford and New York, 2002.
58. REINHARD LUPTON, Julia, REINHARD, Kenneth, *After Oedipus. Shakespeare in Psychoanalysis*, Cornell University Press, London and Ithaca, 1993.
59. REY, Roselyne, *Histoire de la douleur*, Éditions La Découverte, Paris, 2011.
60. RICŒUR, Paul, *Philosophie de la volonté II. Finitude et culpabilité*, Aubier, 1988.
61. SARTRE, Jean-Paul, *Ființa și neantul. Eseu de ontologie fenomenologică*, ed. Paralela45, Pitești, 2004, trad. Adriana Neacșu.
62. SCHELLING, F.W.J., *Cercetări filozofice asupra esenței libertății umane*, Humanitas, București, 2011, trad. de Paul-Gabriel Sandu.
63. SCHIESARI, Juliana, *The Gendering of Melancholia: Feminism, Psychoanalysis, and the Symbolics of Loss in Renaissance Literature*, Cornell University Press, Ithaca, 1992.
64. SCHMIDT, Jeremy, *Melancholy and the Care of the Soul. Religion, Moral Philosophy and Madness in Early Modern England*, Ashgate Publishing Company, Burlington, 2007.
65. SERRES, Michel, *Le Mal propre. Polluer pour s'approprier?*, Éditions Le Pommier, Paris, 2008.
66. SOLOMON, Andrew, *The Noonday Demon. An Atlas of Depression*, Scribner, New York, 2001.
67. STAROBINSKY, Jean, *La Mélancolie au miroir. Trois lectures de Budelair*, Julliard, Paris, 1989.
68. STAROBINSKY, Jean, *Melancolie, nostalgie, ironie*, Editura Meridiane, București, 1993, trad. Angela Martin.
69. STAROBINSKY, Jean, *Trois fureurs. Essais*, Gallimard, Paris, 1974.

70. STAROBINSKY, Jean, *L'encre de la mélancolie*, Seuil, Paris, 2012.
71. SVENDSEN, Lars, *A Philosophy of Boredom*, translated by John Irons, Reaktion Books, London, 2008.
72. TAUBES, Jacob, *Escatologia occidentală*, ed. Tact, Cluj-Napoca, 2008, trad. Maria Magdalena Anghelescu.
73. TAUBES, Jacob, *Teologia după revoluția copernicană*, ed. Tact, Cluj-Napoca, 2009, trad. Andrei State și George State.
74. TAUBES, Jacob, *Teologia politică a lui Pavel*, Editura Tact, Cluj-Napoca, 2011, trad. și note Maria-Magdalena Anghelescu.
75. TOOHEY, Peter, *Melancholy, Love, and Time: Boundaries of the Self in Ancient Literature*, The University of Michigan Press, 2004.
76. TRANSTRÖMER, Thomas, *Taina cea mare*, Polirom, Iași, 2005, trad. De Dan Shafran.
77. THEUNISSEN, Michael, *Vorentwürfe von Moderne. Antike Melancholie und die Acedia des Mittelalters*, Walter de Gruyter, Berlin, New York, 1996.
78. VAYSSE, Jean-Marie, *Inconștientul modernilor. Eseu asupra originii metafizice a psihanalizei*, ed. Trei, București, 2004, trad. Vasile Dem. Zamfirescu.
79. WEIL, Simone, *La pesanteur et la grâce*, Pocket, Paris, 1993.
80. WELLS, Marion A., *The Secret Wound: Love-Melancholy and Early Modern Romance*, Stanford University Press, Stanford, California, 2007.
81. YATES, Frances, *The Occult Philosophy in the Elizabethan Age*, Routledge, London and New York, 2004.
82. ****De la mélancolie. Les Entretiens de la Fondation de Treilles*, textes réunis par Jean Clair et Robert Kopp, Gallimard, 2007.
83. ****L'angoisse du temps présent et les devoirs de l'esprit. Rencontres Internationales de Genève 1953*, Éditions de la Baconnière, Neuchâtel, 1954

Psihanaliză și psihiatrie

1. ABRAHAM, Nicolas, TOROK, Maria, *L'Ecorce et le noyau*, Flammarion, Paris, 1978.
2. ABRAHAM, Karl, *Selected Papers*, Hogarth Press, The Institute of Psychoanalysis, London, 1927, with an introductory memoir by Ernest Jones, translated by Douglas Bryan and Alix Strachey.

3. ADAM, Rodolphe, *Lacan et Kierkegaard*, PUF, Paris, 2005.
4. ALLOUCH, Jean, *Erotique du deuil au temps de la mort sèche*, Epel, Paris, 2011.
5. ASSOUN, Paul-Laurent, *Le démon de midi*, Éditions de l'Olivier, 2008.
6. BEARDSWORTH, Sara, *Julia Kristeva, Psychoanalysis and Modernity*, State University of New York Press, Albany 2004.
7. BELLEC, Dinah, *La douleur d'exister dans la mélancolie. Compréhension psychanalytique de cas*, Éditions Universitaires Européennes, Saarbrücken, 2011.
8. BINSWANGER, Ludwig, *Mélancolie et manie, Etudes phénoménologiques*, PUF, Paris, 1987, traduction de l'allemand par Jean-Michel Azorin et Yves Totoyan, revue par Arthur Tatossian, présentation de l'édition française par Yves Pélicier.
9. BINSWANGER, Ludwig, *Über Ideenflucht*, Garland Publishing, 1980.
10. DEPELSENAIRE, Yves, *Une analyse avec Dieu. Le rendez-vous de Lacan et de Kierkegaard*, La Lettre Volée, Bruxelles, 2004.
11. CHEMAMA, Roland (coord.), *Dictionnaire de la Psychanalyse*, Larousse, Paris, 1993.
12. FÉDIDA, Pierre, *L'absence*, Gallimard, 2005.
13. FÉDIDA, Pierre, *Des bienfaits de la dépression. Éloge de la psychothérapie*, Odile Jacob, Paris, 2003.
14. FREUD, Sigmund, *L'inquiétante étrangeté et autres essais*, Gallimard, 1985, traduit de l'allemand par Bertrand Féron.
15. FREUD, Sigmund, *Opere V. Inhibiție, simptom, angoasă*, ed. Trei, București, 2001, trad. Roxana Melnicu și Georgeta Mitrea.
16. FREUD, Sigmund, *Opere VII. Nevroză, psihoză, perversiune*, ed. Trei, București, 1999, trad. Roxana Melnicu, Corneliu Irimia, Reiner Wilhelm, Silviu Dragomir.
17. FREUD, Sigmund, *Opere III, Psihologia inconștientului*, ed. Trei, București, 2010, trad. Gilbert Lepădatu, George Purdea, Vasile Dem. Zamfirescu.
18. HASSOUN, Jacques, *La cruauté mélancolique*, Flammarion, 1997.
19. JASPERS, Karl, *General Psycho-Pathology*, 1963.
20. JURANVILLE, Anne, *La mélancolie et ses destins. Mélancolie et dépression*, Éd. In Press, Paris, 2005.
21. JURANVILLE, Anne, *Figures de la possession. Actualité psychanalytique du démoniaque*, Presses Universitaires de Grenoble, 2000.

22. KLEIN, Melanie, *Envy and Gratitude and other works (The Writings of Melanie Klein, Vol. 3)*, Free Press, New York, 1975.
23. KLEIN, Melanie, *Love, Guilt and Reparation (The Writings of Melanie Klein, Vol. 1)*, Free Press, New York, 1975.
24. KLEIN, Melanie, *Narrative of a Child Analysis (The Writings, Vol., 4)*, Free Press, New York, 1975.
25. KRISTEVA, Julia, *Soleil noir. Dépression et mélancolie*, Gallimard, 1987.
26. LACAN, Jacques, *Autres Écrits*, Le Seuil, Paris, 2001.
27. LACAN, Jacques, *Écrits*, Le Seuil, Paris, 1999.
28. LACAN, Jacques, *L'angoisse (S X) 1962-1963*, Le Seuil, Paris, 2004.
29. LACAN, Jacques, *La logique du phantasme(S XIV) 1966-1967*, Le Seuil, Paris, 2001.
30. LACAN, Jacques, *La relation de l'objet (S IV)1956-1957*, Le Seuil, Paris, 1994.
31. LACAN, Jacques, *Le désir et son interprétation (SVI), 1958-1959*, Le Seuil, Paris, 2013.
32. LACAN, Jacques, *Les écrits techniques de Freud (S I), 1953-1954*, LeSeuil, Paris, 1975.
33. LACAN, Jacques, *Les psychoses (S III) 1955-1956*, Le Seuil, Paris, 1981.
34. LACAN, Jacques, *Les quatres concepts fondamentaux de la psychanalyse (S XI) 1964*, Le Seuil, Paris, 1973.
35. LACAN, Jacques, *L'éthique de la psychanalyse (S VII) 1959-1960*, Le Seuil, Paris, 1986.
36. LACAN, Jacques, *Le transfert (S VIII), 1960-1961*, Le Seuil, Paris, 2001.
37. LAMBOTTE, Marie-Claude, *Esthétique de la mélancolie*, Aubier, 1999.
38. LAMBOTTE, Marie-Claude, *La mélancolie. Études cliniques*, Economica, Paris, 2007.
39. LAMBOTTE, Marie-Claude, *Le discours mélancolique. De la phénoménologie à la métapsychologie*, Éditions Érès, Toulouse, 2012.
40. MALDINEY, Henry, *Penser l'homme et la folie. À la lumière de l'analyse existentielle et de l'analyse du destin*, Éditions Jérôme Milon, Grenoble, 1991.
41. MELMAN, Charles (în dialog cu Jean-Pierre Lebrun), *Omul fără gravitate. A juisa cu orice preț*, Eikon, Cluj-Napoca, 2012, trad. de Dan Radu și Horațiu Trif, revăzută și adnotată de Virgil Ciomoș.
42. NASIO, J.-D., *Le livre de la douleur et de l'amour*, Payot&Rivages, Paris, 1996.
43. PELLION, Frédéric, *Mélancolie et vérité*, PUF, Paris, 2000.
44. POUND, Marcus, *Theology, Psychoanalysis and Trauma*, SCM Press, London, 2011.

45. RABANT, Claude, *Métamorphoses de la mélancolie*, Éditions Hermann, Paris, 2010.
46. RASMUSSEN, René, *Angst hos Lacan og Kierkegaard og i kognitiv terapi*, Forlaget Spring, Hellerup, 2012.
47. RIEMANN, Fritz, *Formele fundamentale ale angoasei*, ed. Trei, București, 2005, trad. Roxana Melnicu.
48. SÁNCHEZ-PARDO, Esther, *Cultures of the Death Drive. Melanie Klein and Modernist Melancholia*, Duke University Press, Durham and London, 2003.
49. STROWICK, Elisabeth, *Passagen der Wiederholung. Kierkegaard – Lacan – Freud*, Verlag J.B. Metzler, Stuttgart, Weimar, 1999.
50. ZAFIROPOULOS, Markos, *Tristessedans la modernité. De l'idéalpharmacologique à la Clinique freudienne de la mélancolie*, Economica-Anthropos, Paris, 1996.
51. ŽIŽEK, Slavoj, *Enjoy Your Symptom!: Jacques Lacan in Hollywood and Out*, Routledge, 2007.
52. ŽIŽEK, Slavoj, *The Parallax View*, The MIT Press, Cambridge, Massachusetts, London, 2006.
53. ŽIŽEK, Slavoj, *Lacan. The Silent Partners*, Veros, London, New York, 2006.
54. ****Des mélancolies*, eds. Jacques Adam, Michel Bousseyroux et Françoise Gorog, Éd. du Champ Lacanien, 2001.

Kierkegaard

1. KIERKEGAARD, Søren, *Attack upon Christendom*, Princeton University Press, Princeton, New Jersey, Translated, with an introduction, by Walter Lowrie.
2. KIERKEGAARD, Søren, *Boala de moarte*, ed. Humanitas, București, 2006, trad. din germană de Mădălina Diaconu.
3. KIERKEGAARD, Søren, *Conceptul de anxietate*, ed. Amarcord, Timișoara, 1998, trad. Adrian Arsinevici.
4. KIERKEGAARD, Søren, *Concluding Unscientific Postscript to the Philosophical Crumbs*, Cambridge University Press, 2009, Edited and translated by Alastair Hannay.
5. KIERKEGAARD, Søren, *Correspondance*, traduit du danois, présenté et annoté par Anne-Christine Hubbard, Éditions des Syrtes, Paris, 2003.

6. KIERKEGAARD, Søren, *Étapes sur le chemin de la vie*, Gallimard, 1975, traduit du danois par F. Prior et M.-H. Guignot.
7. KIERKEGAARD, Søren, *Fărăme filozofice*, ed. Amarcord, Timișoara, 1999, trad. Adrian Arsinevici.
8. KIERKEGAARD, Søren, *Frică și cutremur*, ed. Humanitas, București, 2005, trad. Leo Stan.
9. KIERKEGAARD, Søren, *Frică și cutremur. Prefețe*, Editura Honterus, Sibiu, 2007, trad. de Adrian Arsinevici.
10. KIERKEGAARD, Søren, *Kierkegaard's Writings. Letters and Documents*, edited and translated by Henrik Rosenmeier, Princeton University Press, 2009.
11. KIERKEGAARD, Søren, *La Répétition*, Éditions Rivages, Paris, 2012.
12. KIERKEGAARD, Søren, *La reprise*, Flammarion, Paris, 1990.
13. KIERKEGAARD, Søren, *Opere I*, Humanitas, București, 2006, trad. Ana-Stanca Tăbărași.
14. KIERKEGAARD, Søren, *Opere II, 1*, Humanitas, București, 2008, trad. Ana-Stanca Tăbărași.
15. KIERKEGAARD, Søren, *Opere II, 2*, Humanitas, București, 2009, trad. Ana-Stanca Tăbărași.
16. KIERKEGAARD, Søren, *Opere III*, Humanitas, București, 2011, trad. Ana-Stanca Tăbărași.
17. KIERKEGAARD, Søren, *Post-scriptum aux Miettes philosophiques*, Gallimard, 1949, traduit du danois par Paul Petit.
18. KIERKEGAARD, Søren, *Scrieri III (Repetarea)*, ed. Amarcord, Timișoara, 2000, trad. Adrian Arsinevici.
19. KIERKEGAARD, Søren, *Stages on Life's Way (Kierkegaard's Writings XI)*, Princeton University Press, 2011, Princeton, New Jersey, Edited and Translated with Introduction and Notes by Howard V. Hong and Edna H. Hong.
20. KIERKEGAARD, Søren, *Școala creștinismului*, Editura Adonai, București, 1991, trad. de Mircea Ivănescu.
21. KIERKEGAARD, Søren, *The Journals*, Harper Torchbooks, New York, 1959, Translated, selected and with an introduction by Alexander Dru.

22. KIERKEGAARD, Søren, *The Point of view for my Work as an Author*, edited and translated with Introduction and Notes by Howard V. Hong and Edna H. Hong, Princeton University Press, 2009.
23. KIERKEGAARD, Søren, *Vinovat? Nevinovat?*, Editura Mașina de scris, București, 2000, trad. De Alexandra Jensen și Elena Dan.
24. ADORNO, Theodor W., *Kierkegaard: Construction of the Aesthetic*, University of Minnesota Press, 1989.
25. AGACINSKI, Sylviane, *Aparté. Conceptions et morts de Søren Kierkegaard*, Aubier Flammarion, 1977.
26. BARNETT, Christopher B., *Kierkegaard, Pietism and Holiness*, Ashgate, 2011.
27. BELLAICHE-ZACHARIE, Alain, *Don et retrait dans la pensée de Kierkegaard. Melancholia*, L'Harmattan, 2002.
28. BELLAICHE-ZACHARIE, Alain, *Pensée et existence selon Pessoa et Kierkegaard*, Presses Universitaires de Louvain, 2012.
29. BERTHOLD, Daniel, *The Ethics of Authorship. Communication, Seduction and Death in Hegel and Kierkegaard*, Fordham University Press, New York, 2011.
30. BOHLIN, Torsten, *Søren Kierkegaard. L'Homme et L'Œuvre*, Chez le traducteur Bazoges-en-Pareds, 1941, traduit du Danois par P.-H. Tisseau.
31. BOUSQUET, François, *Le Christ de Kierkegaard. Devenir chrétien par passion d'exister*, Desclée, Paris, 1999.
32. BREZIS, David, *Temps et Présence. Essai sur la conceptualité kierkegaardienne*, Librairie Philosophique J. Vrin, Paris, 1991.
33. BREZIS, David, *Kierkegaard ou la subjectivité en miroir*, Éditions Kimé, Paris, 2004.
34. BREZIS, David, *Kierkegaard et le féminin*, Les Éditions du Cerf, Paris, 2001.
35. BREZIS, David, *Kierkegaard et les figures de la paternité*, Les Éditions du Cerf, Paris, 1999.
36. CAPPELØRN, Niels Jørgen (ed.), DEUSER, Hermann (ed.), *Kierkegaard Studies*, Walter de Gruyter, Berlin, New York:
Monograph Series 8. HENNIGFELD, Jochem, STEWART, Jon, *Kierkegaard und Schelling. Freiheit, Angst und Wirklichkeit*, 2003.

- Monograph Series 10.* STEWART, Jon (ed.), *Kierkegaard and His Contemporaries. The Culture of Golden Age Denmark*, 2003
- Monograph Series 19.* GREENSPAN, Daniel, *The Passion of Infinity. Kierkegaard, Aristotle and the Rebirth of Tragedy*, 2008.
- Monograph Series 21.* HARRIES, Karsten, *Between Nihilism and Faith. A Commentary on Either/Or*, 2010.
- Monograph Series 24.* SCHULZ, Heiko, *Aneinung und Reflexion. I Studien zur Rezeption Søren Kierkegaard's*, 2011.
- Yearbook 2006*, Edited by Niels Jørgen Cappelørn, Hermann Deuser and K. Brian Söderquist.
- Yearbook 2008*, Edited by Niels Jørgen Cappelørn, Hermann Deuser and K. Brian Söderquist.
- Written Images. Søren Kierkegaard's Journals, Notebooks, Booklets, Sheets, Scraps, and Slips of Paper*, Niels Jørgen Cappelørn, Joakim Garff and Johnny Kondrup, Princeton University Press, Princeton and Oxford, 2003, translated by Bruce H. Kirmmse
37. CARLISLE, Claire, *Kierkegaard's Philosophy of Becoming*, State University of New York Press, New York, 2005.
38. CARON, Jacques, *Angoisse et Communication chez S. Kierkegaard*, Odense University Press, 1992.
39. CHANING-PEARCE, M., *The Terrible Crystal. Studies in Kierkegaard and Modern Christianity*, Oxford University Press, New York, 1941.
40. CLAIR, André, *Kierkegaard. Penser le singulier*, Les Éditions du Cerf, Paris, 1993.
41. CLAIR, André, *Kierkegaard et autour*, Les Éditions du Cerf, Paris, 2005.
42. CLAIR, André, *Pseudonymie et paradoxe : la pensée dialectique de Kierkegaard*, J. Vrin, Paris, 1976.
43. CLARKE, Lorraine, *Blake, Kierkegaard, and the Spectre of Dialectic*, Cambridge University Press, New York, 1991.
44. COLETTE, Jacques, *Kierkegaard et la non-philosophie*, Gallimard, 1994.
45. CORNU, Michel, *Kierkegaard et la communication de l'existence*, Éditions l'Age d'Homme, Lausanne, 1972.

46. CRUYSBERGHS Paul (ed.), TAELS, Johan, VERSTRYNGE, Karl, *Immediacy and Reflection in Kierkegaard's Thought*, Leuven University Press, 2003.
47. DESROCHES, Dominic, *Expressions éthiques de l'intériorité. Éthique et distance dans la pensée de Kierkegaard*, Les Presses de l'Université Laval, Québec, 2008.
48. DIACONU, Mădălina, *Pe marginea abisului. Søren Kierkegaard și nihilismul secolului al XIX – lea*, Editura Științifică, București, 1996.
49. Di STEFANO, Tito, *Soeren Kierkegaard. Dalla «situazione» dell'angoscia al «rischio» della fede*, CittadellaEditrice, Assisi, 1986.
50. EVANS, C. Stephen, *Kierkegaard. An Introduction*, Cambridge University Press, 2009.
51. EVANS, C. Stephen, *Kierkegaard on Faith and the Self, Collected Essays*, Baylor University Press, Waco, Texas, 2006.
52. EVANS, C. Stephen, *Kierkegaard's Ethic of Love. Divine Commands and Moral Obligations*, Oxford University Press, New York, 2004.
53. EVANS, C. Stephen, *Passionate Reason. Making Sense of Kierkegaard's Philosophical Fragments*, Indiana University Press, Bloomington & Indianapolis, 1992.
54. EVANS, C. Stephen, *Søren Kierkegaard's Christian Psychology. Insight for Counseling & Pastoral Care*, Zondervan Publishing House, Grand Rapids, 1990.
55. FERGUSON, Harvie, *Melancholy and the Critique of Modernity. Søren Kierkegaard's Religious Psychology*, Routledge, New York, 1995.
56. FERREIRA, Jamie M., *Kierkegaard*, Wiley-Blackwell, Malden & Oxford, 2009.
57. FERREIRA, Jamie M., *Love's Grateful Striving*, Oxford University Press, 2001.
58. GARFF, Joakim, *Søren Kierkegaard: A Biography*, Princeton University Press, Princeton, 2007, Translated by Bruce H. Kirmmse.
59. GONZALEZ, Dario, *Essai sur l'ontologie kierkegaardienne. Idéalité et détermination*, Préface de Jacques Colette, L'Harmattan, 1998.
60. GOUWENS, David J., *Kierkegaard as Religious Thinker*, Cambridge University Press, 1997.
61. GRIMAULT, Marguerite, *Kierkegaard par lui-même*, Le Seuil, 1962.
62. GRIMAULT, Marguerite, *La mélancolie de Kierkegaard*, Aubier-Montaigne, Paris, 1965.

63. GUARDINI, Romano, *De la mélancolie*, Éditions du Seuil, 1992, Traduit de l'Allemand par Jeanne Ancelet-Hustache.
64. HALE, Geoffrey A., *Kierkegaard and the Ends of Language*, University of Minnesota Press, Minneapolis, London, 2002.
65. HALL, Amy Laura, *Kierkegaard and the Treachery of Love*, Cambridge University Press, 2004.
66. HALL, Ronald L., *Word and Spirit. A Kierkegaardian Critique of the Modern Age*, Indiana University Press, Bloomington and Indianapolis, 1993.
67. HANNAY, Alastair, *Kierkegaard. A Biography*, Cambridge University Press, 2001.
68. HANNAY, Alastair, *Kierkegaard and Philosophy. Selected Essays*, Routledge, London and New York, 2003.
69. HANNAY, Alastair (ed.), MARINO, Gordon D. (ed.), *The Cambridge Companion to Kierkegaard*, Cambridge University Press, 1998.
70. HONG, Howard V., HONG, Edna H. (Eds.), *The Essential Kierkegaard*, Princeton University Press, Princeton, New Jersey, 1997.
71. HOWLAND, Jacob, *Kierkegaard and Socrates. A Study in Philosophy and Faith*, Cambridge University Press, 2006.
72. HOHLENBERG, Johannes, *L'Œuvre de Søren Kierkegaard. Le Chemin du Solitaire*, Éditions Albin Michel, 1960.
73. HOWLAND, Jacob, *Kierkegaard and Socrates. A Study in Philosophy and Faith*, Cambridge University Press, 2006.
74. JOHNSON, Howard A. (ed.), THULSTRUP, Niels (ed.), *A Kierkegaard Critique*, First Gateway Edition, 1967, Chicago.
75. JØRGENSEN, Aage, *Søren Kierkegaard Literature 1956-2006. A Bibliography*, Søren Kierkegaard Research Centre and Museum Tusulanum Press, University of Copenhagen, 2009.
76. KIRMMSE, Bruce H., *Kierkegaard in Golden-Age Denmark*, Indiana University Press, Bloomington & Indianapolis, 1990.
77. KOSCH, Michelle, *Freedom and Reason in Kant, Schelling and Kierkegaard*, Clarendon Press – Oxford, New York, 2006.
78. LAW, David R., *Kierkegaard as negative theologian*, Oxford University Press, 2001.

79. LAW, David R, *Kierkegaard's Kenotic Christology*, Published to Oxford Scholarship Online: January 2013.
80. LE BLANC, Charles, *Kierkegaard*, Les Belles Lettres, Paris, 1998.
81. LLEVADOT, Laura, *La philosophie seconde de Kierkegaard*, L'Harmattan, Paris, 2012, Traduit de l'espagnol par Stéphanie Apollo.
82. LEWELYN, John, *Margins of Religion. Between Kierkegaard and Derrida*, Indiana University Press, Bloomington, 2009.
83. LOWRIE, Walter, *A Short Life of Kierkegaard*, Princeton University PRESS, Princeton, New Jersey, 1970.
84. MAHN, Jason A., *Fortunate Fiability. Kierkegaard and the Power of Sin*, Oxford University Press, New York, 2011.
85. MALANTSCHUK, Gregor, *Kierkegaard's Concept of Existence*, Marquette University Press, Milwaukee, 2003, Edited and Translated by Howard V. Hong and Edna H. Hong.
86. MALIK, Habib C., *Receiving Søren Kierkegaard. The Early Impact and Transmission of His Thought*, The Catholic University of America Press, 1997.
87. MARINO, Gordon D., *Kierkegaard in the Present Age*, Marquette University Press, 2001.
88. MCCARTHY, Vince A., *The Phenomenology of Moods in Kierkegaard*, Kluwers Academic Publishing, The Hague/Boston, 1978.
89. MESNARD, Pierre, *Le vrai visage de Kierkegaard*, Beauchesne et ses fils, Paris, 1948.
90. MOLLO, Gaetano, *Dincolo de angoasă. Educația etico-religioasă la Søren Kierkegaard*, ed. Ars Longa, Iași, 2000, trad. Christian Tămaș.
91. MOONEY, Edward F., *On Søren Kierkegaard. Dialogue, Polemics, Lost Intimacy, and Time*, Ashgate, Burlington, 2007.
92. NORDENTOFT, Kresten, *Kierkegaard's Psychology*, Duquesne University Press, Pittsburgh, 1978, translated by Bruce Kirmmse.
93. OSTENFELD, Ib, *Søren Kierkegaard's Psychology*, Wilfrid Laurier University Press, Waterloo, Ontario, 1978, Edited and Translated by Alastair McKinnon
94. PATTISON, George, *Kierkegaard, Religion and the Nineteenth-Century Crisis of Culture*, Cambridge University Press, 2004.

95. PATTISON, George, *Kierkegaard's Upbuilding Discourses. Philosophy, Theology, Literature*, Routledge, London and New York, 2002.
96. PERKINS, Robert L. (ed.), *International Kierkegaard Commentary: Concluding Unscientific Postscript to Philosophical Fragments, Actuality and Reality*, Mercer University Press, Macon, Georgia, 1997.
97. PODMORE, Simon D., *Kierkegaard and the Self before God. Anatomy of the Abyss*, Indiana University Press, Bloomington and Indianapolis, 2011.
98. POPA, Grigore, *Existență și adevăr la Søren Kierkegaard*, Editura Dacia, Cluj- Napoca, 1998.
99. POLITIS, Hélène, *Le vocabulaire de Kierkegaard*, Ellipses Éditions, 2002.
100. POLITIS, Hélène, *Le concept de philosophie constamment rapporté à Kierkegaard*, Éditions Kimé, Paris, 2009.
101. POOLE, Roger, *Kierkegaard: The Indirect Communication*, University of Virginia Press, 1993.
102. RAE, Murray, *Kierkegaard and Theology*, T & T Clark, London, New York, 2010.
103. RASMUSSEN, Joel D.S., *Between Irony and Witness. Kierkegaard's Poetics of Faith, Hope, and Love*, T & T Clark, New York, London, 2005.
104. ROBERTS, David, *Kierkegaard's Analysis of Radical Evil*, Continuum, London, New York, 2006.
105. STEWART, Jon, *Idealism and Existentialism. Hegel and Nineteenth- and Twentieth-Century European Philosophy*, Continuum, London, New York, 2010.
106. STEWART, Jon, *Kierkegaard's Relation to Hegel Reconsidered*, Cambridge University Press, 2003.
107. STEWART, Jon (ed), *Kierkegaard's Influence on the Social Sciences, Kierkegaard Resource: Sources, Reception and Resources*, vol. 13, Ashgate, 2011.
108. STOKES, Patrick, *Kierkegaard's Mirrors, Interest, Self and Moral Vision*, Palgrave Macmillan, New York, 2010.
109. TAYLOR, Mark C., *Journeys to Selfhood. Hegel & Kierkegaard*, Fordham University Press, New York, 2000.

110. THEUNISSEN, Michael, *Vorentwürfe von Moderne. Antike Melancholie und die Acedia des Mittelalters*, Walter de Gruyter, Berlin, New York, 1996.
111. THULSTRUP, Niels (coord.), MIKULOVA THULSTRUP, Marie, *Kierkegaard's View of Christianity*, C. A. Reitzels Boghandel, Copenhagen, 1978.
112. VERGOTE, Henri-Bernard, *Sens et répétition: Essai sur l'ironie kierkegaardienne*, Cerf/Orante, Paris 1982, tome I & II.
113. VERSTRYNGE, Karl, *De hysterie van de geest. Melancholie en zwaarmoedigheid in het pseudonime oeuvre van Kierkegaard*, Uitgeverij Peeters, Leuven, 2003.
114. VIAL, Stéphane, *Kierkegaard, écrire ou mourir*, Presses Universitaires de France, Paris, 2007.
115. VIALLANEIX, Nelly, *Écoute, Kierkegaard. Essai sur la communication de la parole*, Les Éditions du Cerf, Paris, 1979, tome I & II.
116. VIALLANEIX, Nelly, *Kierkegaard. L'Unique devant Dieu*, Les Éditions du Cerf, Paris, 1974.
117. WAHL, Jean, *Études kierkegaardiennes*, Librairie Philosophique J. Vrin, Paris, 1949.
118. WAHL, Jean, *Kierkegaard. L'Un devant l'Autre*, Hachette Littératures, Paris, 1998.
119. WALSH, Sylvia, *Kierkegaard. Thinking Christianity in an Existential Mode*, Oxford University Press, New York, 2009.
120. WATKIN, Julia, *Historical Dictionary of Kierkegaard's Philosophy*, Scarecrow Press, Oxford, 200.
121. WENNERSCHIED, Sophie, *Das Begehren nach der Wunde. Religion und Erotik im Schreiben Kierkegaards*, MSB Matthes & Seitz, Berlin, 2008.
122. WESTON, Michael, *Kierkegaard and Modern Continental Philosophy. An Introduction*, Routledge, London and New York, 1994.
123. WESTPHAL, Merold (ed.), *Ethics, Love, and faith in Kierkegaard*, Indiana University Press, Bloomington, 2008.
124. WESTPHAL, Merold, *Kierkegaard's Critique of Reason and Society*, Penn State University Press, 2006.

125. WYSCHOGROD, Michael, *The Ontology of Existence: Kierkegaard and Heidegger*, Humanities Press, 1954.
126. ****Anthropology and Authority. Essays on Søren Kierkegaard*, Edited by Paul Houe, Gordon D. Marino and Sven Hakon Rossel, Rodopi, Amsterdam-Atlanta, GA, 2000.
127. ****Kierkegaard. A Critical Reader*, ed. Jonathan Rée and Jane Chamberlain, Blackwell Publishers, Oxford & Malden, 1998.
128. ****Kierkegaard aujourd'hui. Actes du colloque de la Sorbonne*, rédigés et édités par Jacques Caron, Odense University Press, 1998.
129. ****Kierkegaard's Truth: The Disclosure of the Self (Psychiatry and the Humanities, vol. 5)*, ed. Joseph H. Smith, M.D., Yale University Press, New Haven and London, 1981.
130. ****Kierkegaard Vivant. Colloque organisé par l'Unesco à Paris du 21 au 23 avril 1964*, Gallimard, 1966.
131. ****International Kierkegaard Commentary: The Sickness unto Death*, Mercer University Press, Macon, Georgia, 1987.
132. ****Søren Kierkegaard. Pensées et problèmes de l'éthique*, eds Anne-Christine Habard, Jacques Message, Presses Universitaires du Septentrion, 1995.

Articole și conferințe

1. ADAM, Rodolphe, „Kierkegaard, amoureux de sa plume”, *Savoirs et clinique*, 2007/1n° 8, pp. 67-72.
2. ALTBAUER-RUDNIK, Michal, „Love, Madness and Social Order: Love Melancholy in France and England in the Late Sixteenth and Early Seventeenth Centuries”, *Gesnerus*63 (2006), pp. 33-45.
3. AMATI-MEHLER, Jacqueline, „Mélancolie: folie, genie ou tristesse? Les vicissitudes de l'identification et de la formation du moi”, *Revue française de psychanalyse*, 2004/4Vol. 68, pp. 1113-1131, Traduit de l'anglais par Anne-Lise Hacker.
4. ARLÉS, Claude, „Lame de fond”, *Libres cahiers pour la psychanalyse*, 2001/1N°3, pp. 35-44.

5. ARZUR, Jean-Michel, „L’infini de la mélancolie”, *L’évolution psychiatrique*, 72 (2007), pp. 378–389.
6. BAK, Robert C., „État amoureux et perte d’objet”, *Libres cahiers pour la psychanalyse*, 2001/1N°3, p. 75-83, traduit de l’anglais par Laurence Apfelbaum.
7. BAUDIN, Marianne, „La position hypocondriaque entre mélancolie, hystérie et névrose obsessionnelle”, *Champ psy*, 2005/3no 39, pp. 55-66.
8. BIAGI-CHAI Francesca, *Sinthome ou suppléance comme réponses au vide*, www.lacan-universite.fr.
9. BRÉMAUT, Nicolas, „Mélancolie délirante et paranoïa: diagnostic différentiel”, *L’évolution psychiatrique*, 79 (2014), pp. 273–285.
10. BRÈS, Yvon, „Le corps et la mélancolie”, *Colloque franco-japonais*, Sept. 2008.
11. CAMERON, Ed, „The Ethical Paradox in Kierkegaard’s *Concept of Anxiety*”, *COLLOQUY text theory critique* 13 (2007), Monash University, pp. 93-113.
12. CHAIGNE, Pierre, „La fureur divine”, *Libres cahiers pour la psychanalyse*, 2001/1N°3, pp. 97-104.
13. CHARTIER, Didier A., „De plaisir en mélancolie: un trou de mémoire?”, *L’évolution psychiatrique*, 71 (2006), pp. 97–109.
14. CHARTIER, Didier A, „La mélancolie : de la psychiatrie à la métaphysique”, *L’évolution psychiatrique* 73, (2008), pp. 69–78.
15. CHEVALLIER, Philippe, „Abraham et le commandement de l’amour chez Kierkegaard”, *Archives de Philosophie*, 2004/2, Tome 67, pp. 321-335.
16. CLAIR, André, „Une éthique de l’amour. Recherche sur les Œuvres de l’amour de Kierkegaard”, *Revue des sciences philosophiques et théologiques*, 2002/2, Tome 86, pp. 229-240.
17. COLETTE, Jacques, „La pécheresse et le pardon”, *Revue des sciences philosophiques et théologiques*, 2002/2, Tome 86, pp. 185-203.
18. COTTET, Serge, „Gai savoir et triste vérité”, *La Cause freudienne, Silhouettes du déprimé*, n° 35/Février 1997, pp. 25-27.
19. DOSTAL DIAS, Christiane et al., „L’abandon, l’autre nom de la mélancolie freudienne”, *Essaim*, 2008/1n° 20, pp. 21-38.

20. DOUVILLE, Olivier, „Mélancolie psychotique, de la négation à la persécution, l'Autre du corps « enjeu »”, *L'évolution psychiatrique*, 64 (1999), pp. 134-145.
21. EBTINGER, René, „Mélancolie: ombre et absence”, *Figures de la psychanalyse*, 2001/1no4, pp. 9-18.
22. ESCOUBAS, Eliane, „Adorno lecteur de Kierkegaard” Subjectivité et individualité, *Tumultes*, 2001/2-2002-1n° 17-18, pp. 45-56.
23. FÉDIDA, Pierre, „La Relique et le travail du Deuil”, *La Nouvelle Revue de Psychanalyse*, n° 2, *Objets du Fétichisme*, 1970, pp. 251-252.
24. FLEINERT-JENSEN, Flemming, „Kierkegaard écrivain”, *Revue des sciences philosophiques et théologiques*, 2009/3, Tome 93, pp. 437-440.
25. GERBERT, Rodolphe-Albert, „À l'aube de la psychanalyse. La neurasthénie”, *La Cause freudienne, Silhouettes du déprimé*, n° 35/Février 1997.
26. GOROG, Françoise, „Du péché originel au lapsus du nœud ou le père maudit”, *Versions du symptôme*, Journée du 10 juillet 1999.
27. GOWLAND, Angus, „Rhetorical Structure and Function in *The Anatomy of Melancholy*”, *The International Society for the History of Rhetoric, Rhetorica*, Vol. XIX, Number 1, (Winter 2001).
28. GRIMSLEY, Ronald, „Romantic Melancholy in Chateaubriand and Kierkegaard”, *Comparative Literature*, Vol. 8, No. 3 (Summer, 1956), pp. 227-244.
29. HANNAY, Alastair, „Kierkegaard: the pathologist”, *Enrahonar* 29, 1998, pp.109-114.
30. HATEM, Nicole, „Michel Henry, lecteur du concept d'angoisse de Kierkegaard”, *Revue philosophique de la France et de l'étranger*, 2001/3, Tome 126, pp. 339-357.
31. HOUSSET, Emmanuel, „Témoignage et intériorité selon Kierkegaard”, *Revue des sciences philosophiques et théologiques*, 2002/2Tome 86, pp. 205-228.
32. ITHIER, Béatrice, „Heurs et malheurs du modèle mélancolique”, *Revue française de psychanalyse*, 2004/4Vol. 68, pp. 1097-1112.
33. JACKSON, Stanley W., „Melancholia and Partial Insanity”, *Journal of the History of the Behavioral Sciences*, Volume 19, April, 1983.
34. KAHN, Abraham, „Melancholy, Irony, and Kierkegaard”, *International Journal for Philosophy of Religion*, Vol. 17, No. 1/2 (1985), pp. 67-85.

35. KRISTEVA, Julia, „La traversée de la mélancolie”, *Figures de la psychanalyse*, 2001/1no4, pp. 19-24.
36. LEMAIGRE, Bernard, „Séparation, mélancolie et écriture chez Kierkegaard”, *Revue française de psychanalyse*, 2001/2, Vol. 65, pp. 563-577.
37. LAMBOTTE, Marie-Claude, Mélancolie 1610, L'évolution psychiatrique, 66, pp. 717-731.
38. LAROUCHE-TANGUAY Camillia et PONTON, Lionel „Hegel et Kierkegaard : l'ironie comme thème philosophique”, *Laval théologique et philosophique*, vol. 39, n° 3, 1983, p. 269-282.
39. LIPPI, Silvia, „L'espace de la passion dans la mélancolie: quelle place pour la séparation ?”, *Cahiers de psychologie clinique*, 2008/2n° 31, pp. 165-177.
40. LYN VENABLE, Hannah, „Situating Melancholy in Kierkegaard's *The Concept of Anxiety*”, *Philosophy & Theology* 26, 1 (2014), pp. 39–64.
41. MALDINEY, Henri, „L'existence en question dans la dépression et dans la mélancolie”, *L'évolution psychiatrique*, 72 (2007), pp. 771–787.
42. MARTINSON, Mattias, „Ontology of Hell. Reflections of Theodor W. Adorno's Reception of Søren Kierkegaard”, *Literature & Theology*, 2012, pp.1–18.
43. McDonald, William, *The Dialectic of Moods, Emotions and Spirit in Kierkegaard and Mādhyamika Buddhism*, “Proceedings of The Kierkegaard Round Table Sessions in World Congress of Philosophy, Seoul, 1st August 2008.
44. MESSAGE, Jacques, „Kierkegaard, la tâche et l'art d'écrire” Préambule, *Revue des sciences philosophiques et théologiques*, 2009/3, Tome 93, pp. 433-435.
45. MORGAN, Marcia, „Adorno's Reception of Kierkegaard: 1929-1933”, University of Potsdam, January 2010.
46. MORALES, Dario, „La tristitia, obstacle à la beatitude”, *La Cause freudienne, Silhouettes du déprimé*, n° 35/Février 1997, pp. 27-31.
47. Jean Nizet, „La temporalité chez Søren Kierkegaard” in *Revue Philosophique de Louvain*. Quatrième série, Tome 71, N°10, 1973. pp. 225-246
48. OBER, William B., M.D., „Johnson and Boswell: "Vile melancholy" and "The hypochondriack", *Bull. N.Y. Acad. Med.*, Vol. 61, No. 7, September 1985.

49. PARMENTIER, Sabine, „Généalogie de la position dépressive chez Melanie Klein”, *Figures de la psychanalyse*, 2001/1, no 4, pp. 43-67.
50. PARMENTIER, Sabine, „Note sur le concept de « mélancolie » chez Freud”, *Figures de la psychanalyse*, 2001/1, no4, pp. 119-124.
51. PELLION, Frédéric, „Le problème de la mélancolie anxieuse”, *Cliniques méditerranéennes*, 2007/2n° 76, pp. 287-296.
52. POUND, Marcus, „The Assumption of Desire: Kierkegaard, Lacan and the Trauma of the Eucharist”, *JCRT9.1*, Winter 2008, pp. 67-78.
53. RICŒUR, Paul, „La souffrance n'est pas la douleur”, Communication faite au colloque organisée par l'Association Française de Psychiatrie à Brest les 25 et 26 janvier 1992. Titre du colloque: "Le psychiatre devant la souffrance". Le texte de cette communication a été publié dans *Psychiatrie française*, numéro spécial, juin 1992; et dans la revue *Autrement*, "Souffrances", n° 142, février 1994.
54. ROSS, German Arce, „La mélancolie dans la nosographie freudienne”. *La Cause freudienne, Silhouettes du déprimé*, n° 35/Février 1997, pp. 52-56.
55. ROUSSEL, Fabrice, „Le concept de mélancolie chez Aristote”, *Revue d'histoire des sciences*, T. 41, No. 3/4 (Juillet-Décembre 1988), pp. 299-330.
56. SAAD, Mariana, „La mélancolie entre le cerveau et les circonstances: Cabanis et la nouvelle science de l'homme”, *Gesnerus* 63 (2006), pp. 113-126.
57. SAURET, Marie-Jean, „Mélancolie et lien social”, *Essaim*, 2008/1n° 20, pp. 57-72.
58. SCHMIDT, Jochen, Neither/ Nor. „The Mutual Negation of Søren Kierkegaard's Early Pseudonymous Voices”, *JCRT 8.1*, Winter 2006, pp. 58-71.
59. TURNHEIM, Michael, „Deuil et amour”, *La Cause freudienne, Silhouettes du déprimé*, n° 35/Février 1997, pp. 46-50.
60. VEREECKEN, Christian, „Un cas de mélancolie au dix-septième siècle”, *La Cause freudienne, Silhouettes du déprimé*, n° 35/Février 1997, pp. 31-34.
61. VERSTRYNGE, Karl, ““Over the Bridge of Sighs into Eternity’: On Søren Kierkegaard's Prominent Role in the History of Melancholy.” *EREA* 4.1 (printemps 2006), 90-6
62. WESTPHAL, Merold, „Kierkegaard's Religousness C: A Defense”, *International Philosophical Quarterly*, Volume 44, Issue 4, December 2004, Pages 535-548.

63. YVAN, Frédéric, „[Non-] lieu de la mélancolie”, *Savoirs et clinique*, 2003/2no3, pp. 73-80.
64. ŽIŽEK, Slavoj, „Melancholy and the Act”, *Critical Inquiry* 26 (Summer 2000), pp. 657-681.

Webografie

<http://www.cairn.info/>
<http://www.openedition.org/>
<http://www.biusante.parisdescartes.fr/histmed/debut.htm>
<http://www.bnf.fr/fr/acc/x.accueil.html>
www.persee.fr
<http://ebookbrowse.com>
www.champlacaniefrance.net
<http://www.causefreudienne.net/>
<http://www.ecole-lacanie.net/>
<http://www.freud-lacan.com/>
<http://www.espace-analytique.org/>
<http://www.scoop.it/t/nouvelles-psy>
<http://archive.org/details/americana>
<http://www.apres-coup.org/>
<http://www.lacanianworks.net/>
<http://www.wapol.org>
<http://www.assocsk.com/>
<http://www.sk.ku.dk/>
<http://www.actakierkegaardiana.com/>
<http://sorenkierkegaard.org/>
<http://www.sorenkierkegaard.nl/>
<http://www.kierkegaardselskabet.dk/>
<http://www.jonstewart.dk/>
<http://www.kierkegaard.org.uk/>
http://lib.tcu.edu/staff/bellinger/SK_Society.htm
<http://www.stolaf.edu/collections/kierkegaard/>
<http://www.ccel.org/ccel/kierkegaard>
<http://www.kierkegaard-kultur.dk/>
<http://wayback.kb.dk>
<http://www.kierkegaard.com/>
<http://pietyonkierkegaard.com/>
<http://staferla.free.fr/>
www.lacan-universite.fr

<http://www.champlacaniefrance.net>

<http://www.univ-paris8.fr>